

„Co pro mě znamená svoboda?“

Vypracoval: Marek Chobot, 1. D, Mendelovo gymnázium, Opava

Většina prací mých kolegů zřejmě začne řečnickou otázkou, jak je dobrým zvykem. Na rozdíl od standardního schématu bych chtěl začít zamyšlením v kontextu historických souvislostí, jak to bylo se svobodou v minulosti. Dnes považujeme všechna předchozí uspořádání jako jednostranné omezování osobní svobody, kterou dnes máme potvrzenou v ústavě a jsou nám dána mnohá práva, která nám zaručují, že můžeme žít svobodně. Jak tomu bylo v minulosti?

Pokud nahlédneme do historie lidstva, bylo od dob civilizovaných společností uspořádání obyvatelstva většinou stejné. Na jedné straně vládnoucí třída, na druhé ovládaní. Role byly rozděleny v každém společenském zřízení prakticky stejně – vládnoucí určovali pravidla, která jim zaručovala moc, sílu, bohatství a tato pravidla předkládali ovládaným. Jaká byla, záleželo na mocnárů. Někteří si je vymáhali silou, zastrašováním, jiní diplomaticky poukazovali na výhody, které např. pracující třídě systém poskytuje. Z dnešního pohledu vše hodnotíme jako vykořisťování, jako nesvobodu.

Otázkou je, zda to tak cítili např. poddaní, které přece jejich pán chránil před nebezpečím nájezdníků, a oni jim za to pracovali na poli, dělali vše, co pán řekl, protože on to s nimi přece myslí dobře, a tak to má být. Nezvykli si nakonec i na nesmyslná práva, daná vrchností? A svoboda? To je přece možnost vyjít si ven, projít se po lese, zazpívat si písničku, posedět v hospodě, myslet na to, co chci.

A teď se dostávám k té řečnické otázce: „Co pro mě znamená svoboda?“ Nevím. Jiný systém jsem nezažil. Všichni kolem mě mluví o tom, že žijeme v demokratické společnosti, kde člověk má právo otevřeně mluvit, shromažďovat se, má svobodu pohybu, apod. Bylo nám řečeno, že jsme svobodní lidé a na rozdíl od předchozích generací, máme svá práva. Máme svá práva?

Člověk vždy toužil po svobodě, a tak se v průběhu staletí snažil vybudovat systém, ve kterém by byl svobodný. Co je svoboda? Je to možnost obléknout se, učit se, dělat, říkat, co chci, informovat se o všem, co se okolo mě děje?

Když se ale podívám na mé zkušenosti posledním několika měsíců, možná i let, žiji ještě ve svobodné společnosti? Obléknout si nemohu co chci, vždy musím mít roušku, učit se musím jen přes všem společností nařízený systém, nemůžu jít ven, protože mi nařídili karanténu a Velký bratr se dívá všude, a mluvit mohou jen o společensky korektních tématech, a to si musím ještě dávat pozor jaké médium používám. A informace, těch na internetu seženu mnoho. Ale jaké? O katastrofách, neštěstích na každém kroku, o nových vymoženostech, které spasí svět, o slevách, o životě slavných. Ale co tak o vzniku ikosahedru, díky kterému jsme všichni tak paralyzováni. To jsem nikde nenašel. Ještě chcete mluvit o svobodě? Vždyť i mé zamyšlení je limitováno počtem znaků.

P.S.: Teď si uvědomuji, že svobodně můžu myslet, ale raději potichu, protože nevím, kdo poslouchá.